

Karup Å Sammenslutningen
Att.: Ivan Andersen
Sendes til: ivanandersen2@gmail.com

Tilladelse og dispensation til vandløbsrestaurering i Karup Å ved Åvej

Viborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter vandløbsloven til supplerende udlægning af gydegrus og sten i det offentlige vandløb Karup Å nord for Åvej ved mat. nr. 2aa Kølvrå By, Karup samt 2e Karup By, Karup.

Se bilag 1 for oversigtskort over projektområdet.

Viborg Kommune meddeler samtidig dispensation fra § 3 i naturbeskyttelsesloven, idet projektet vurderes at være gavnligt for vandløbet.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

1. Restaureringen af vandløbet skal udføres i overensstemmelse med principperne i det af 24. marts 2026 offentliggjorte *Vandløbsrestaureringsprojekt i Karup Å ved Åvej*.
2. Den fremtidige vedligeholdelse af Karup Å påhviler fortsat Viborg Kommune.
3. Der må kun udplantes vandplanter på selve gydebankerne, og kun arter af vandranunkel og vandstjerne. Vandplanterne til udplantning må kun hentes opstrøms gydebankerne i samme vandløb.
4. Projektet skal foregå i dagtimerne og gennemføres i perioden mellem 1. august og 1. november.
5. Projektet må ikke påvirke vandstanden uden for projektområdet.
6. Ved arbejdets udførelse skal det sikres, at der ikke sker udvaskning af sand, jord eller tørv til nedenfor liggende vandløbsstrækninger, subsidiært at evt. aflejringer forårsaget af anlægsarbejdet oprensnes som led i projektet inden arbejdets afslutning.
7. Dræn og andre rørudløb må ikke dækkes med grus.
8. Sammensætningen af gydegrus skal tilpasses anbefalingerne fra DTU Aqua. For vandløb over ca. 3 meters bredde, anbefales en sammensætning af

Dato: 20-05-2026

Sagsnr.: 26/5383
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 11

gydegrus med 75% valnøddesten (16-32mm) og 25% singles og håndsten (32-80mm).

9. Projektet må ikke føre til ændret afvanding af vandløbsnære arealer. Vandspejlskoten må maksimalt ændres 5 cm ved udlægning af gydegruset. Det kan vurderes ved at placere markeringspæle i vandløbet ved det opstrøms matrikelskel oven for den strækning arbejdet omfatter, hvorpå vandspejlskote registreres før og efter udlægning af gydegrus på bilag 3 (kontrolskema ved udlægning af gydegrus). Nøgletallene for de enkelte gydebanker, som findes på kontrolskemaet (bilag 3), skal registreres, og skemaet skal indsendes til kommunen ved færdigmeddelelse af projektet.
10. Efter to år kan ansøger, hvis vandløbsmyndigheden vurderer det nødvendigt, supplere gydebankerne med op til 10 % af den oprindeligt udlagte mængde grus samt én skjulesten pr. oprindeligt udlagt m³ gydegrus. Tilladelsens øvrige vilkår skal overholdes ved udlægningen.
11. Anlægget færdigmeldes til Natur og Vand, Viborg Kommune, der herefter kan syne arbejdet. I forbindelse med færdigmeldingen returneres det vedhæftede kontrolskema fra DTU-Aqua, samt foto med dokumentation for anvendt grusstørrelse. Grusstørrelsen dokumenteres ved at udtage en repræsentativ delmængde svarende indholdet i en 12 liters spand. Størrelsesangivelse kan sikres ved brug af tommestok.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Det bemærkes, at Viborg Kommune, hvis vilkårene eller senere anvisninger ikke efterkommes, er berettiget til at foretage det fornødne på ansøgers bekostning. Afgørelsen kan først udnyttes, når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager

Lovgrundlag

Alle former for restaureringer, som f.eks. etablering af kunstige overhængende brinker, placering af større sten, placering af planker eller lignende ved vandløbsbunden, etablering af strømkoncentratorer og etablering af gydebanker, kræver en tilladelse efter vandløbsloven. Ligeledes kræver enhver form for tilstandsændring i beskyttet natur en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Tilladelsen er givet efter:

- Vandløbslovens § 37 (LBK nr. 1217 af 25. november 2019)
- Kapitel 2 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27/06/2016)
- Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2 (LBK nr. 927 af 28. juni 2024), idet der dispenseres fra § 3 i samme lov.

Beskrivelse af projektet

Det aktuelle projekt omhandler forbedrende tiltag for flora og fauna i Karup Å.

KÅS ansøger konkret om at supplere én eksisterende gydebanke gydegrus og sten for at med det formål at forbedre gyde- og opvækstområder for havørreder i vandløbet. Specifikt ønskes den etablerede sejlrønde lukket så gydebanken lever op til DTU's anbefalinger.

Ansøger oplyser, at anbefalingerne fra DTU's vejledning vedrørende grusets sammensætning følges med en blanding af 75% valnøddesten (16-32mm) og 25% singles og håndsten (32-80mm). Ved udlægningen anvendes "stokkemethoden" fra samme vejledning. Gydebanken etableres med et fald på 2 promille og en længde på 10-15 m. Gruset udlægges i hele åens bredde i et lag på 40-100 cm med en forventede gennemsnitlig vanddybde over gydebanken på 35 cm.

Grus og sten lægges ud direkte fra broen med lastbil med kran.

Der ansøges desuden om tilladelse til at supplere gydebankerne med 10 % af grusmængden efter 2 år.

Skjulesten ønskes udlagt i tilknytning til gydebanken for at fungere som skjulesteder for ynglen, lave turbulens og modvirke tilsanding.

For at skabe varierede strømforhold og skjul for yngel og fødeemner i form af vanddyr og insekter, ønsker ansøger også mulighed for at udplante vandranunkel og vandstjerne.

Ansøger oplyser, at der forventes en maksimal opstemning ved gydebankens start på 5 cm. Dette kontrolleres ved hjælp af en afmærkningsstok med en før og efter afmærkning. Ansøger sikrer ved brug af afmærkningsstok, at der 20 meter opstrøms gydebankens start, ikke kan registreres en ændring i vandstanden.

Ansøger har indhentet partserklæringer fra de berørte lodsejere.

Begrundelse for afgørelsen

Vandløbsmålsætning

Karup Å er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den nuværende samlede tilstand af vandløbsstrækningen er moderat økologisk tilstand (se tabel 1). Tilstanden for fisk er ukendt, men DTU Aqua's ørredkort viser en høj tilstand (>250 pr 100 m). Formålet med projektet er at forbedre forhold for fisk tilknyttet vandløbet. Projektet kan derfor medvirke til at fastholde den økologiske tilstand for fisk i Karup Å og dermed den samlede økologiske tilstand.

Tabel 1: Tilstand af Karup Å. DK vandområde ID c00210

Samlet økologisk tilstand:	Moderat økologisk tilstand
----------------------------	----------------------------

Bemærkning til samlet økologisk tilstand:	Miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand, smådyr (bentiske invertebrater):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand, alger (fytobenthos):	Ukendt
Økologisk tilstand, fisk:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Afvandingsmæssige forhold og vedligehold

Supplering af den eksisterende gydebanks i Karup Å forventes ikke at påvirke afstrømnings- eller afvandingsmæssige forhold i vandløbet eller på de nærliggende arealer. Ansøger har i projektbeskrivelsen redegjort for, at afstrømning og afvanding ikke ændres uden for projektområdet. Grusset udlægges ved brug af stokkemethoden og der forventes en maksimal opstuvning lige opstrøms gydebanken på 5 cm. 20 meter opstrøms gydebanken forventes der ikke ændringer i vandstandsforholdene.

Der ændres med afgørelsen ikke på ansvaret for vedligeholdelsen af åen. Det er fortsat Viborg kommune der står for vedligeholdelsen.

Natura 2000

Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Projektarealet er beliggende ca. 350 m opstrøms habitatområde (H40), hvor odder, grøn kølleguldsmed og flodlampret er en del af udpegningsgrundlaget. Karup Å er desuden kortlagt som 6430 Vandløb med vandplanter. Med de givne vilkår forventes restaureringsprojektet ikke at påvirke bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området negativt. Projektet forventes tværtimod at medvirke til at sikre Karup Å som levested for de udpegede arter.

Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV arter i projektområdet. Der er dog mulighed for, at bl.a. odder findes i området. Udbedring af dårlige gydebanks vil medvirke til at sikre stabile brinker til gavn for odderen, og medvirke til mere føde tilgængeligt for odderen. Da der er stillet vilkår om, at projektet udføres i

dagtimerne, vil det ikke påvirke odderen, der fouragerer fra skumring til solopgang. Projektet vurderes på den baggrund ikke at medføre negativ påvirkning på eventuelle bilag IV arter.

Naturbeskyttelsesloven

Karup Å er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter. Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur kræver dispensation. Der kan derfor meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 med den begrundelse, at projektet vil forbedre forholdene for fisk og smådyr.

Der ligger desuden beskyttet natur langs vandløbsstrækningen på begge sider, men da udlægningen sker med kran på lastbil fra broen sker der ikke nogen tilstandsændring af den omkringliggende natur.

Udlægning af skjulesten samt supplerende gydegrus vurderes at forbedre naturværdien i vandløbet, idet det vurderes at skabe turbulens og modvirke tilsanding, samt virke som skjulesteder for ørredyngel. De varierede bundforhold vil også øge livsvilkårene for øvrig bundfauna i vandløbet.

Udplantning af vandplanter vurderes ligeledes at forbedre naturværdien, da det skaber varierede strømforhold og skjul for yngel og fødeemner i form af vanddyr og insekter. Der er i den forbindelse stillet vilkår om, at der kun må udplantes vandplanter på selve gydebankerne, og kun arter af vandranunkel og vandstjerne. Vandplanterne til udplantning må desuden kun hentes opstrøms gydebankerne i samme vandløb.

Samlet vurderes det, at vandløbsrestaureringen i Karup Å med tilladelsens vilkår vil medføre en positiv påvirkning af miljøet.

Okker

Området er udpeget som lavbundsareal, desuden er området klassificeret som okkerklasse IV (ingen risiko). Projektet indebærer ikke drænarbejder, og der forventes derfor ikke okkerudvaskninger.

Fredning

Karup Å er desuden omfattet af fredningen Karup Å a 1964, der har til formål *at sikre de landskabelige, geologiske og undervisningsmæssige interesseområder*. Projektet er ikke i strid med fredningens formål, og kræver ikke en dispensation fra fredningen.

Kommuneplan

Det ansøgte projekt er omfattet af følgende retningslinjer i kommuneplanen 2017-2029 for Viborg Kommune: Lavbundsareal, Bevaringsværdigt landskab og Naturbeskyttelsesområde. Naturværdierne og de kulturhistoriske, geologiske og landskabelige værdier i disse områder skal beskyttes. Beskyttelseshensynet går forud for andre interesser. Med vilkårene opstillet i denne afgørelse, sikres det, at disse værdier beskyttes.

Vurdering af Virkning på Miljø

Viborg Kommune har vurderet projektet jævnfør lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Viborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en væsentlig indvirkning på miljøet, og at reguleringen i sig selv ikke er af en sådan størrelse, at det er relevant at overveje udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke skal screenes for VVM-pligt.

Bemærkninger modtaget i høringsfasen

Viborg Kommune har modtaget svar fra lodsejer af matrikel 2e Karup By, Karup. Ejer er Lystfiskerforeningen af 1926. De har bemærket at Karup Å på strækningen også er et stykke fiskevand, hvor de frygter, at der lægger sig grøde og skidt og laver en prop, hvis der nedbankes pæle og udlægges grene. Ellers mener de det er et fint projekt.

Ansøger har den 19. maj 2026 oplyst, at de på baggrund af lodsejerens oplysninger ønsker at tilpasse projekt og undlade nedbankning af grødepinde og udlægning af grenskjul.

Viborg Kommune vurderer, at selvom om disse to elementer fjernes fra projektet ændrer det ikke projektets overordnede positive påvirkning af miljøet.

Kulturarv – arkæologiske fund

Der kan være væsentlige fortidsminder i det berørte område. Findes der spor af dette, skal arbejdet indstilles, og Viborg Museum (tlf.: 87 87 38 14) kontaktes med det samme.

Derfor kan du med fordel spørge hos Viborg Museum senest en uge før arbejdet starter, om man evt. vil deltage under arbejdet. På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, kan du finde mere information om museumsloven, men du er også velkommen til at henvende dig med konkrete spørgsmål direkte til Museet.

Offentliggørelse

Projektet har været offentliggjort på Viborg Kommunes hjemmeside [Vandløb - Viborg Kommune](#) i en 8 ugers høring jf. bestemmelserne i bekendtgørelse om vandløbsregulering og –restaurering m.v. Der er kommet bemærkninger fra en lodsejer, som har medført at nogen delelementerne ikke gennemføres.

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside [Høringer og afgørelser - Viborg Kommune](#) dags dato. Der er fire ugers klagefrist på afgørelsen, jf. klagevejledningen i [bilag 2](#).

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Sådan behandler vi dine oplysninger i Teknik og Miljø

Viborg Kommune behandler dine personoplysninger i henhold til EU's generelle databeskyttelsesforordningen (GDPR). [Du kan læse orienteringen om behandling](#)

[af dine personlysninger på viborg.dk](#). Har du ikke mulighed for at tilgå linket, kan du kontakte os for at få materialet tilsendt.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

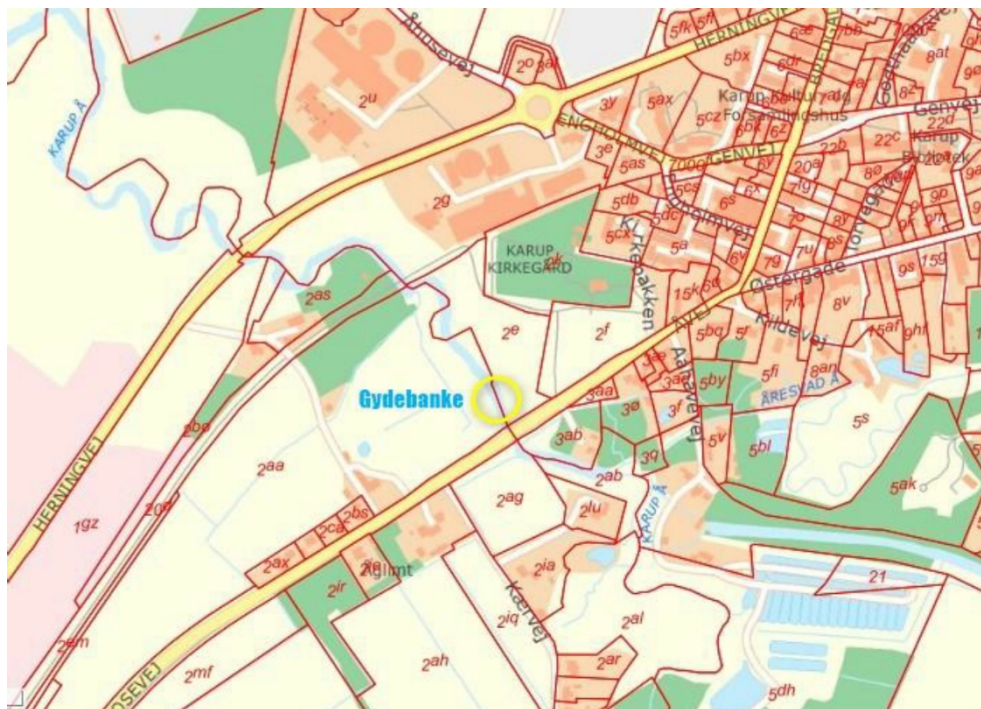
Bilag

1. Oversigtskort
2. Klagevejledning
3. Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Kopi til:

- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftstraadet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Jørn Kristensen, jorn-k@post8.tele.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Skive-Karup Å lodsejere- og lystfiskerforening, Schneider Phillipsen, schneider.philipsen@mail.dk
- KÅS, formand, Emil Pedersen, emil.ped97@gmail.com
- Ejer af matrikel 2aa Kølvrå By, Karup
- Ejer af matrikel 2e Karup By, Karup

Bilag 1: Oversigtskort

Figur 1: Detaljerede kort og billeder fremgår af ansøgning i bilag 2

Gruset udlægges direkte fra lastbil med kran.

Figur 2: Oversigtskort der viser gydebanke og sejlrende som fyldes op.

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsesdatoen.

Afgørelsen efter vandløbsloven kan påklages af:

1. Den, afgørelsen er rettet til
2. Enhver, der må have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen
3. En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker (jf. vandløbslovens §84).

Offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger med væsentlig interesse i afgørelsen er også klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via klageportalen: [Nævnenes Hus](#). Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på [borger.dk](#) og [virk.dk](#), hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter naturbeskyttelsesloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.

Bilag 3: Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Kontrolskema ved udlægning af gydegrus

Udført den: / 201

Kommune:

Vandløb:

Lokalitet:

Evt. koordinat:

Udført af (forening, kommune o. lign.):

Skema udfyldt af (navn, tlf.):

I alt udlagt gydegrus: m³ fordelt på antal gydebanke udlagt:

Gydegruset sammensætning: % i str. 16-32 mm

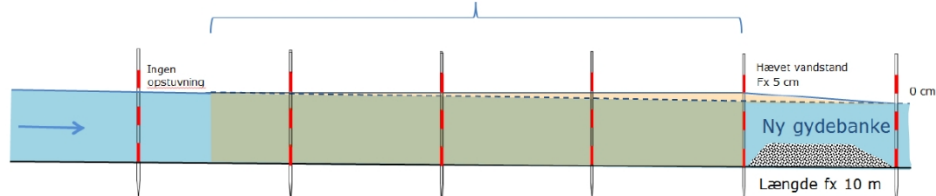
% i str. 33 -64 mm

I alt udlagt skjulesten: m³ i str. (diameter): cm

Andet (grene, træ o. lign.):

Nøgletal for de enkelte gydebanke		Gydebanke nr.			
		1	2	3	4
Før	Gns. vanddybde til fast bund (cm)				
	Gns. bredde (fx 2,5 m)				
Efter restaurering	Gns. vanddybde <i>efter</i> udlægning af gydegrus (cm)				
	Målt "tykkelse" af det udlagte lag gydegrus (cm)				
	Længde af færdig gydebanke (m)				
	Gns. bredde af vanddækket gydebanke <i>efter</i> restaurering (fx 2,4 m)				
	Hævet vandstand ved start på gydebanke (cm) (målt på landmålerstok, se oversigtstegning)				
	Målt længde af opstuvningszone ved restaureringen (m), se oversigtstegning				

Opstuvningszone, måles med landmålerstokke for hver 10 m

Skema udarbejdet af Jan Nielsen og Finn Sivebæk, DTU Aqua

Se også DTU Aquas vejledning "Sådan laver man gydebanke for laksefisk", hentes på www.fiskepleje.dk